

Stichting Historia Medicinae

Beleidsplan 2016-2020

Vastgesteld op 26 februari 2016

Inhoud

- 1 Inleiding
- 2 Resultaten Beleidsplan 2008-2012
- 3 Visie op plaats en taak van de Stichting
- 4 Gewenste structurele activiteiten
- 5 Gewenste bestuurlijke organisatie
- 6 Begroting 2016-2020
- 7 Plan van uitvoering
- 8 Bijlage De SHM: Vestiging en bestuur

1 Inleiding

In augustus 2007 stelde het bestuur van de Stichting Historia Medicinae voor het eerst in het bestaan van de Stichting een schriftelijk beleidsplan vast, getiteld *De Stichting Historia Medicinae. Verleden, heden en toekomst* (2007). In dit beleidsplan werd een terugblik op de geschiedenis van de in 1967 opgerichte Stichting gegeven, aangevuld met een sterkte-zwakke analyse van de werking en van de activiteiten van de Stichting. Een belangrijk deel van het plan bestond uit een beschrijving van de gewenste activiteiten in de periode 2008-2012. In samenhang daarmee werden aanpassingen van de bestuurlijke structuur aangekondigd en was een begroting tot en met 2012 opgenomen. Ruim een jaar na de vaststelling van dit beleidsplan is de uitvoering van het plan geëvalueerd, waarna het bestuur in juni 2009 een definitief *Plan van uitvoering strategiedocument* heeft vastgesteld.

Vanzelfsprekend heeft het bestuur vanaf 2013 met regelmaat gesproken over de noodzaak van een nieuw beleidsplan, maar belangrijke ontwikkelingen in medisch-historisch Nederland, zoals het initiatief van de medische-geschiedenis hoogleraren in 2011, het initiatief van de heren Hillen, Nieuwenhuijzen en Cense, de oprichting van de NVMG in 2013, de opheffing van Medische Geschiedenis aan het VUmc (waar de Stichting logistiek was gevestigd) en tegenslagen op bestuurlijk terrein hebben de volledige uitwerking van de ten dele in concept gereed liggende teksten verhinderd.

Het voorliggende beleidsplan van de Stichting, dat het oude zal vervangen, heeft derhalve betrekking op de jaren 2016-2020. In het plan wordt begonnen met een kort overzicht van de resultaten die op basis van het Beleidsplan 2008-2012 zijn geboekt. Vervolgens wordt in het kort de stand van zaken in medisch-historisch Nederland geschetst en worden de plaats en taken die de Stichting voor zich zelf ziet in medisch-historisch Nederland besproken. Daarna komen de gewenste structurele activiteiten voor de periode 2016-2020 aan de orde. Vanzelfsprekend zullen evenals in het vorige beleidsplan de gewenste bestuurlijke structuur en een begroting ter sprake komen. Het plan besluit met een scenario voor de uitvoering van alle voornemens.

2 Resultaten beleidsplan 2008-2012

In het SHM-beleidsplan 2008-2012 wordt een groot aantal voornemens besproken. Deze zullen hier achtereenvolgens kort de revue passeren.

2.1 De medisch-historische marktdag

De Stichting wilde het initiatief nemen tot het organiseren van een nationale marktdag voor medische geschiedenis, bij voorkeur in samenwerking met Gewina. In de jaren daarop is dit inderdaad ook gebeurd. In 2009 en in 2012 is een marktdag georganiseerd, beide in Utrecht. De derde geplande marktdag (Haarlem, 2014) ging wegens onvoldoende belangstelling niet door. Bovendien was inmiddels met de juist opgerichte NVMG afgesproken de marktdag gezamenlijk met de nieuwe Vereniging te organiseren. In de loop van 2013 is in overleg met de NVMG besloten om de organisatie van de marktdag geheel in handen van de NVMG te leggen. In juni 2015 heeft de NVMG vervolgens een zeer succesvolle marktdag in Nijmegen georganiseerd.

2.2 Het toekennen van subsidies

Het subsidiëren van medisch-historische publicaties en activiteiten kreeg als één van de oudste taken van de Stichting een belangrijke plaats in het plan. De aangekondigde explicitering van subsidiecriteria en de uitwerking van een aanvraagprocedure (o.a. formulier) zijn in 2008-2009 tot stand gebracht en ingevoerd. Dit heeft geleid tot een grotere

transparantie van aanvragen en besluitvorming. Overigens is nadien het aantal aanvragen van subsidie fors toegenomen.

2.3 *Reis- en verblijfskosten junioronderzoekers*

De gewenste speciale regeling voor junioronderzoekers is helaas niet gerealiseerd. In het najaar van 2014 en het begin van 2015 heeft het bestuur het principebesluit genomen om ieder jaar €5000,- te reserveren voor junioronderzoekers. De uitwerking van dit besluit zal plaatsvinden in het kader van het beleidsplan 2016-2020.

2.4 *Landelijk masterprogramma Medische Geschiedenis*

Een belangrijke wens van de Stichting was om het in 2003 door het NTvG geïnitieerde en door de VU/VUmc/LUMC-combinatie georganiseerde landelijke mastertraject medische geschiedenis te steunen. Hier is het helaas niet van gekomen. Toen eenmaal het moment was aangebroken om naar dit beleidspunt te kijken, ontstond vanaf 2010 onzekerheid over de organisatie van het mastertraject als gevolg van de opheffing van medische geschiedenis bij het VUmc. Na 2012 was die onzekerheid verdwenen en brak een nieuwe productieve fase aan voor het onderwijstraject in samenwerking met stafleden van de UvA, AMC, Radboud en UMC Maastricht. Dit heeft echter binnen de Stichting niet geleid tot opnamen van dit beleidspunt.

2.5 *Scriptieserie*

Het Beleidsplan bevatte verder het voornemen om naar het voorbeeld van de Nijmeegse serie *Scripta Tironum*, die tussen 1985 en 1990 is verschenen, medisch-historische werkstukken van masterstudenten geneeskunde, gezondheidswetenschappen, letteren en sociale wetenschappen te laten redigeren en in eigen beheer uit te geven. Mede door de groeiende onzekerheid bij medisch geschiedenis van het VUmc na 2009 kon dit voornemen niet tot uitvoering worden gebracht.

2.6 *Bijzondere Leerstoel Medische Geschiedenis*

Het beleidsplan bevat het voornemen om de sinds 2005 in Leiden bestaande bijzondere leerstoel Antieke geneeskunde te continueren. Deze leerstoel was succesvol en zou in de ogen van de Stichting een vaste positie in Leiden moeten krijgen. Helaas bleek in 2008-2009 dat de RL geen belangstelling had voor continuering en ook niet bereid was een financiële bijdrage te leveren. De Stichting heeft daarop haar steun aan de leerstoel ingetrokken. Hoewel in de jaren daarop regelmatig is gesproken over het instellen van een nieuwe leerstoel, zijn er geen concrete stappen ondernomen. Het DB van de Stichting wilde na 2010-2011 afwachten wat het initiatief van de heren Hillen, Cense en Nieuwenhuijzen in de richting van de medische decanen zou opleveren. Dit initiatief is thans eigenlijk overgenomen door de NVMG en het ligt dus voor de hand om te bekijken of de Stichting kan helpen bij het inrichten van een leerstoel, aansluitend bij wat de NVMG tot stand brengt.

2.7 *G.A. Lindeboomprijs*

Het beleidsplan kondigde de continuering aan van de sinds 1985 bestaande Lindeboomprijs. In goede samenwerking met de Stichting Pieter van Foreest Stichting is dit voornemen gerealiseerd. In 2008 is de prijs voor de vijfde maal uitgereikt. De prijs van €10.000,- ging naar dr. E. Huizenga op basis van het oordeel van de juryleden Prof.dr. W.T.A.M. Frijhoff, Prof.dr. J. van Gijn en Prof.dr. M. Gijswijt-Hofstra. Vervolgens is in 2014 de prijs voor de zesde maal uitgereikt. Op basis van het oordeel van de juryleden Prof.dr. K. van Berkel, Prof.dr. O. Bleker en Prof.dr. B. van Hee ging in december 2014 de prijs naar dr. N. Beyens.

Daarnaast zijn er in 2010 en 2011 enkele significante wijzigingen aangebracht in het Reglement van de prijs en in de procedure van de prijstoekenning. Tevens is besloten om voortaan een onderscheid te maken tussen toekenning van de prijs en toekenning van Lindeboompennning. De Stichting heeft in samenhang daarmee in 2012 tien nieuwe penningen laten slaan. Voor de toekenning van de penning heeft het bestuur een apart reglement opgesteld.

2.8 *Witness seminars*

De SHM wilde nagaan in hoeverre het ondersteuning kon bieden aan het opzetten van zogenaamde witness-seminars, zoals die door de afdeling Metamedica van het VUmc sinds 2001 werden georganiseerd. Tot de uitvoering van dit plan kon helaas niet worden overgegaan door de reeds eerder genoemde problemen bij de afdeling Metamedica vanaf 2009 en de opheffing van Medische Geschiedenis na 2010.

2.9 *Website*

Het beleidsplan kondigde de ontwikkeling van een eigen website aan. Deze website is inderdaad ontwikkeld en in 2010 'on-line' gegaan (www.historiamedicinae.nl). Op de website staat alle nodige informatie over de Stichting en over het aanvragen van subsidie. De website voldoet aan de vraag naar informatie. De website is sinds 2010 zonder oponthoud gehost door Argweb, het beheer ervan ligt in handen van de secretaris van de Stichting.

2.10 *Donateurs*

De Stichting wilde vanaf 2008 een nieuw donateursbeleid invoeren. Met de realisering daarvan is door bestuurslid B. Haeseker een voorzichtig begin gemaakt in 2011 en in 2012. In het najaar van 2013 echter is in overleg met de toekomstige bestuursleden van de NVMG i.o. besloten dat de Stichting niet langer actief donateurs zou werven. Met ingang van 1 januari 2014 is de Stichting definitief gestopt met het actief werven van donateursgeld. De stichting is daarna overigens uitdrukkelijk open blijven staan voor fondsenwerving bij het bedrijfsleven, voor legaten en voor andere incidentele giften.

2.11 *Bestuursstructuur*

De stichting kondigde in het Beleidsplan 2007 tevens een aantal bestuurlijke aanpassingen aan. Ten eerste wilde de Stichting een meer slagvaardig Dagelijks Bestuur realiseren, en tegelijkertijd meer gelegenheid tot inhoudelijke discussie in de algemene bestuursvergaderingen bieden. De gewenste instelling van een Dagelijks Bestuur is daarna in 2011-2012 voorbereid via een Statutenwijziging en vervolgens geformaliseerd via de vaststelling van een Huishoudelijk Reglement in 2014-2015. Tot de instelling van een Wetenschappelijke adviesraad is het helaas nog niet gekomen.

Een tweede desideratum was om voor de secretariële activiteiten van de Stichting structurele ondersteuning te bieden in de vorm van de aanstelling van een persoon ter grootte van 0,05 – 0,1 fte. In het beleidsplan werd daarvoor €1700,- tot 3000,- per jaar gereserveerd. De wens kwam voort uit de noodzaak een opvolger te vinden voor mevr. Anneke Ham die sinds de eerste jaren van de Stichting ondersteuning had geboden aan het bestuur en in 2007 had besloten om als medewerker en adviseur van de Stichting terug te treden.

In 2008 werd een opvolger gevonden in de persoon van mevr. Hannie van der Wal. Bij de financiële afspraken die toen zijn gemaakt, bleek het voldoende om een bescheiden onkostenregeling te treffen. Mevr. Van der Wal heeft tot begin 2013 haar functie van secretariële ondersteuner kunnen vervullen. Zij overleed op 10 juli 2013 aan de gevolgen van een onbehandelbare ziekte. Nadien is de functie overgenomen door de heer Bèr Eggen, OBP-medewerker van medische geschiedenis in Maastricht.

3 Visie op plaats en taken van de Stichting 2016-2020

Sinds decennia heeft de Stichting een eigenstandige rol gespeeld bij de bevordering van medisch-historisch onderzoek en onderwijs en bij het vergroten van de belangstelling voor het vakgebied onder medici en historici. Daarbij speelde de Stichting een herkenbare aanvullende rol op de activiteiten van de wetenschappelijke vereniging Gewina en de academische groepen bij de medische faculteiten van de VU/VUmc, de Erasmus Universiteit, de Groningen Universiteit en de Universiteit Utrecht.

Evenals in het voorgaande beleidsplan moet de Stichting in het voorliggende plan zich uitspreken over de positie die zij wil innemen in het veld resp. het vakgebied van de medische geschiedschrijving in Nederland. Maar uitdrukkelijker dan in de jaren 2008-2012 staat de Stichting voor de vraag welke consequenties zij wil verbinden aan een aantal wijzigingen die zich in het veld resp. het vakgebied in de periode 2005-2015 hebben voltrokken. Enkele daarvan tekenden zich reeds eerder af.

3.1 *Ontwikkelingen in de infrastructuur van het vakgebied medische geschiedenis in Nederland*

In de eerste plaats is daar de veranderde positie van het wetenschapshistorisch genootschap Gewina. Was het twintig jaar geleden vanzelfsprekend dat personen met belangstelling voor medische geschiedenis zich tot Gewina wendden, na 2000 hebben in het bijzonder de medici met medisch-historische activiteiten hun ontmoetingspunten elders gezocht. Hoewel Gewina evenals het tijdschrift *Studium* tot op heden regelmatig aandacht besteden aan medisch-historische onderwerpen, lijkt een belangrijk deel van de liefhebbers zich niet langer aangetrokken te voelen tot Gewina. Om deze ontwikkeling te bespreken en op haar betekenis te kunnen beoordelen is in de jaren 2009-2011 vanuit de Stichting geprobeerd om in overleg te treden met het Gewinabestuur, maar deze pogingen hebben nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Deze ontwikkeling heeft zich na 2010 onverminderd voortgezet. Terwijl in 2013 Gewina haar 100-jarig jubileum vierde, werd in hetzelfde jaar besloten tot de oprichting van de Nederlandse Vereniging Medische Geschiedenis. Deze NVMG wil zich richten op de bevordering van de (beoefening van de) medische geschiedenis in Nederland. Zij wil dit doen in samenwerking met Gewina waar dat kan, maar voor een belangrijk deel ook zelfstandig. De oprichting van de NVMG in 2013 en de plannen die nadien door de NVMG zijn opgesteld heeft gevolgen voor het krachtenveld in het vakgebied medische geschiedenis. Vooral de wijze waarop liefhebbers van medisch geschiedenis en professionele medisch-historici elkaar in de toekomst zullen ontmoeten, zal er anders uitzien dan in de hoogtijdagen van Gewina. Tegelijkertijd blijven Gewina en *Studium* aandacht besteden aan de wetenschappelijke beoefening van medisch geschiedenis. In zekere zin lijkt het veld van medisch geschiedenis vooral aan diversiteit te hebben gewonnen. De Stichting *Historia Medicinæ* kan deze toegenomen diversiteit alleen maar verwelkomen.

Een tweede ontwikkeling van belang betreft de positie van het vakgebied aan de UMC's. Aan de in totaal acht medische faculteiten/UMC's zijn drie hoogleraren actief: in Rotterdam, Groningen, Maastricht, Utrecht en Leiden, waarbij moet worden aangetekend dat het bij Rotterdam, Leiden en Groningen om dezelfde hoogleraar gaat. De leerstoelhouders naderen de pensioengerechtigde leeftijd, zonder dat er reëel zicht is op verjonging en vervanging. Er is een landelijk mastertraject medische geschiedenis, die ieder jaar door 10 à 15 studenten geneeskunde, gezondheidswetenschappen en geschiedenis wordt gevolgd, en er is sprake van

lokale activiteiten op het terrein van de medische geschiedenis bij diverse Faculteiten Geesteswetenschappen, onder meer aan de UvA, in Utrecht en in Nijmegen.

In derde plaats moet worden genoemd de oprichting van de Nederlandse Vereniging voor Medische Geschiedenis (NVMG) in november 2013. Het initiatief tot de oprichting kwam vanuit het zogenaamde Domus Overleg Medische Geschiedenis, een overleg waaraan de historische gremia van de wetenschappelijke verenigingen binnen de federatie Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) deelnemen. De NVMG wil historische kennis en historisch besef bij alle disciplines in de zorg stimuleren. Zij organiseert o.a. cursussen in het voor- en najaar. De NVMG wil tevens een rol spelen bij het versterken van de onderwijs- en onderzoekspositie van het vakgebied aan de acht UMC's. In een daartoe opgerichte commissie onderwijs en onderzoek participeren naast de drie hoogleraren vertegenwoordigers vanuit alle UMC's in Nederland (www.nvmg.nl)

Tenslotte zijn alle (Universiteits) bibliotheken al sinds vele jaren bezig met het op grote schaal decollectie van hun bezit, hetgeen uiteraard ook gevolgen heeft voor de medische literatuur van de laatste 150 jaar. Mede als reactie daarop wordt op Urk door de Stichting Centrum Medisch-historische documentatie en medisch erfgoed het medisch erfgoed met veel elan bewaard en ontsloten. Het erfgoedbeheer van Medische boeken, uit befaamde collecties bijeen gebracht, is van een unieke wetenschappelijke kwaliteit waarvan door velen voor onderzoek reeds wordt gebruik gemaakt. Daarnaast is het van toenemend belang als ontmoetingspunt voor medisch historisch Nederland waar o.a. ook Witness seminars worden georganiseerd. Overigens is het Museum Boerhaave in 2014 en 2015 met veel energie begonnen een nieuwe plaats te ontwikkelen voor het beheer en de presentatie van medisch erfgoed, nadat het in voorgaande jaren erin was geslaagd zijn bestaanscrisis te overwinnen. Diverse universiteitsmusea hebben na 2010 de krachten gebundeld in de Stichting Academisch Erfgoed, waardoor ook daar volop aandacht aan medisch erfgoed kan worden geschonken.

3.2 Doelstelling en taken van de Stichting

Wie het gehele veld van onderwijs, onderzoek en erfgoedbeheer in Nederland anno 2015 overziet, komt tot de conclusie dat de SHM belangrijk initiërend en ondersteunend werk kan doen. In artikel 2 van de akte van oprichting van de SHM staat te lezen: *De Stichting heeft ten doel de bevordering van de wetenschap van de geschiedenis der geneeskunde en geneeskunst in Nederland. De Stichting tracht dit doel te verwezenlijken door het verlenen van subsidies, het uitschrijven van prijsvragen en alle door het bestuur van de Stichting nuttig geachte middelen.* Dit doel kan zowel aan de universiteit als in 'de periferie' worden gerealiseerd, en betreft zowel onderwijs, als onderzoek en erfgoedbeheer. De inhoud van dit artikel heeft als uitgangspunt in voorgaande jaren goede diensten bewezen en kan ook voor de komende jaren ongewijzigd blijven.

Uitgaande van artikel 2 moet de Stichting dus de vraag beantwoorden hoe het evenwichtig aandacht kan besteden aan bovengeschetste toegenomen diversiteit en tevens, wat de optimale verhouding is in steun voor de diverse universitaire en perifere medisch-historische activiteiten. Evenals in voorgaande jaren dient de SHM zich daarbij steeds te realiseren dat het slechts de middelen heeft voor incidentele uitgaven voor publicaties, congressen en andere activiteiten. Op zijn best kan de SHM besluiten tot het verlenen van 'zaaigeld' van een meer structurele activiteit – bijvoorbeeld met het oog op het uitvoeren van een 'pilot study', of voor het dekken van aanvangskosten. De structurele financiering van

medisch-historische activiteiten zal dienen te komen van de besturen van medische en/of geesteswetenschappelijke faculteiten en van de leden van de diverse verenigingen.

Een tweede belangrijk financieel uitgangspunt van de Stichting voor de komende vijf jaar zal zijn dat het bestaande vermogen door jaren heen gelijk moet blijven, met inachtneming van een inflatie van circa 1%. Bij een jaarlijks rendement van 5-6 % kan ervan worden uitgegaan dat jaarlijks maximaal circa €25.000,- kan worden uitgegeven (zie begroting). Dit is bij lange na niet toereikend voor structurele diepte-investeringen. De SHM moet dus kritisch nadenken over de besteding van haar relatief beperkte middelen, en doordacht te werk gaan. Overigens kan dit financiële uitgangspunt worden herzien indien de marktomstandigheden daar aanleiding toe geven.

4 Gewenste structurele activiteiten

Enkele beleidspunten uit de voorgaande periode kunnen gemakkelijk voor de komende vijf jaar blijven gelden. Maar er moet ook rekening mee worden gehouden dat het medisch-historische landschap in Nederland sinds de vorige planperiode is veranderd, vooral als gevolg van de oprichting van de NVMG en de veranderde positie van Gewina. Globaal gesproken kan hierover worden gesteld dat de SHM beschikt over financiële middelen en de NVMG over menskracht (onder wie veel vrijwilligers) en een infrastructuur (vooral op Urk).

Naast voortzetting van bepaalde aspecten van beleid uit voorgaande jaren, ligt het daarom voor de hand om aanvragen van de NVMG welwillend te behandelen en daarbij specifieke activiteiten van de NVMG geoormerkt te ondersteunen. De SHM kan dan naast het verlenen van de gebruikelijke subsidies besluiten tot het uitzetten van allerlei vormen van zaaigeld, zowel binnen de NVMG als los daarvan (universiteiten; eigenstandige initiatieven; subsidies voor congressen en junioren). Het bestuur van de NVMG verplicht zich daarbij tot het geven van een jaarlijkse financiële verantwoording aan de SHM, die zich het recht voorbehoudt naar bevind van zaken van het jaarbedrag af te wijken. Het is ten slotte wenselijk dat er met enige regelmaat overleg tussen SHM en NVMG plaatsvindt.

4.1 Subsiëren van publicaties

Sinds de oprichting van de SHM is dit altijd een belangrijk instrument geweest. Met regelmaat worden publicaties en congressen gesubsidieerd met bedragen die liggen tussen de 1000 en de 3000 euro. De Stichting kan de komende jaren meer ruchtbaarheid geven aan de mogelijkheid tot subsidiëring, onder meer via haar website. De ervaring leert dat aanvragen van zeer uiteenlopende kwaliteit en thematiek bij het bestuur ter subsidiering worden aangeboden. Voor dit instrument wordt per jaar 10.000 euro gereserveerd. Het verdient verder aanbeveling om de reeds bestaande criteria te illustreren met voorbeelden. Daarbij zal voortaan ook aandacht worden geschonken aan de vraag in hoeverre teksten ook echt in boekvorm moeten verschijnen. Tenslotte wil de Stichting de mogelijkheid openhouden dat, eventueel in overleg met de NVMG, financiële steun wordt verleend aan een medisch-historische scriptieserie.

4.2 Bijzondere leerstoel

In 2005 is op initiatief van de Stichting in Leiden een leerstoel Geschiedenis der geneeskunde in de Oudheid ingesteld. De hoop was dat de Leidse faculteit deze leerstoel zou overnemen. Hoewel dat in dit geval niet is gebeurd, beschouwt de SHM dit nog steeds als een belangrijk profileringsinstrument: ofwel voor een historische periode, ofwel voor een thema of een persoon die anders geen kans zou krijgen. De Stichting is wel van mening dat de universiteit

of de faculteit waar de leerstoel wordt gevestigd aan de volgende drie voorwaarden moet voldoen:

- Er moet al enige infrastructuur op het terrein van medische geschiedenis aanwezig zijn
- De instelling moet bereid zijn tot financiering van een AIO
- De instelling moet bereid zijn om na 5 jaar en na gebleken geschiktheid de financiering van de leerstoel over te nemen

Met deze drie uitgangspunten wil de SHM bevorderen dat in de planperiode 2016-2020 de leerstoel wordt ingesteld. Zij wil daarvoor een bescheiden handgeld van 4000,- euro per jaar beschikbaar stellen. De leerstoelhouder krijgt vijf jaar de gelegenheid om de kwaliteit van zijn/haar onderwijs en onderzoek te bewijzen. Na vijf jaar wordt de leerstoel geëvalueerd en met maximaal vijf jaar verlengd. Wanneer een van beide partijen – hetzij de SHM hetzij de gastuniversiteit - twijfels heeft over de kandidaat of diens wapenfeiten, wordt de leerstoel opgeheven en een nieuw leerstoelplan geformuleerd.

De Stichting zal in de planperiode zeer alert zijn op mogelijkheden bij instelling(en) tot overleg over een eventuele bijzondere leerstoel.

4.3 G.A. Lindeboomprijs

De Lindeboomprijs is een mooi – hoewel misschien te weinig zichtbaar – beleidsinstrument in handen van de SHM. Aan de prijs, die sinds 1984 vijfjaarlijks wordt toegekend, is een geldbedrag verbonden van €10.000 euro. Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld door de Pieter van Foreest Stichting.

De SHM zal doorgaan met het uitloven van deze prijs, indien ook de Stichting Pieter van Foreest daartoe bereid is. Voor de komende periode wordt onderzocht in hoeverre de volgende twee aanpassingen kunnen worden gerealiseerd:

- De SHM zal de Stichting Pieter van Foreest voorstellen het bedrag van de prijs te verlagen naar €5000,-
- Het verdient aanbeveling voortaan meer ruchtbaarheid te geven aan de prijswinnaar en diens bekroonde werk – niet alleen via medische-historische media, maar tevens via de geëigende medische en historische tijdschriften en websites. Op die manier zal de toekenning van de prijs bijdragen aan de bekendheid met en waardering voor de medische geschiedenis in bredere kring.

Er wordt naar gestreefd om de eerstvolgende prijsuitreiking in 2019 te laten plaatsvinden (zevende maal).

4.4 Beurs voor junioronderzoekers

In het beleidsdocument 2007 werd al het vaste voornemen uitgesproken om speciale faciliteiten voor junioronderzoekers in Nederland te realiseren. De SHM streeft er naar om de speciale regeling in 2016 in werking te laten treden. Het bestuur zal daartoe nog in 2016 het al bestaande conceptreglement junioronderzoekers omzetten in een definitief reglement. Het bestuur wil voor deze regeling jaarlijks maximaal circa 15% van het beschikbare budget beschikbaar stellen. De SHM gaat ervan uit dat deze voorziening kan aansluiten bij nog te ontwikkelen promovendi-bijeenkomsten onder leiding van de hoogleraren medische geschiedenis.

4.5 NVMG: Marktdag, Domusdag en de commissie O&O

De medisch-historische marktdag is tweemaal georganiseerd vanuit het bestuur van de SHM. In 2013-2014 heeft de NVMG de organisatie van deze activiteit in goed onderling overleg overgenomen. De eerste door de NVMG georganiseerde marktdag vond plaats in Nijmegen in

2015, met financiële steun van de SHM. Het laat zich aanzien dat de NVMG deze marktdag om het jaar zal organiseren. De marktdag vervult zonder twijfel een belangrijke platformfunctie. De SHM wil daarom om het jaar financieel bijdragen de NVMG-marktdag.

Naast de marktdag organiseert de NVMG ieder jaar de zogenaamde Domusdag. Deze dag met lezingen is door de jaren heen uitgegroeid tot een succesvolle activiteit, die de SHM ook in het verleden heeft ondersteund. De NVMG heeft voorts via haar voorzitter te kennen gegeven dat zij graag activiteiten wil ontplooiën in de richting van de UMC's. E.e.a. in het verlengde van eerdere initiatieven in 2012-2013 van de drie hoogleraren en van de heren Kruseman, Hillen en Cense. Ten slotte heeft de NVMG mogelijk behoefte aan ondersteuning bij het opstarten van de infrastructuur van haar activiteiten.

De SHM kan de vier genoemde activiteiten niet zonder een vooraf gesteld maximum subsidiëren en wil deze subsidies evenmin vooraf voor vijf jaar garanderen. Het maximaal toe te kennen bedrag wordt voor de periode 2016-2020 vastgesteld op €2500,- per jaar. Het bestuur van de NVMG verplicht zich jaarlijks een aanvraag per project in te dienen volgens de regels van de SHM en tot het geven van een jaarlijkse financiële verantwoording aan de SHM, die zich het recht voorbehoudt naar bevind van zaken van het jaarbedrag af te wijken.

4.6 EAHMH prijzen

In 2011 heeft de SHM besloten tot het mede financieren (samen met de Duitse Robert Bosch Stiftung te Stuttgart) van een Europese medisch-historische prijs, uitgereikt tijdens het tweejaarlijkse congres van de EAHMH. De prijs wordt uitgereikt aan de auteur van het beste medisch-historische boek, gepubliceerd in de vier jaar voorafgaand aan het congres.

Kandidaten kunnen door iedereen worden voorgedragen, de beoordeling gebeurt door een jury die wordt samengesteld door de Scientific Board van de EAHMH. Aan de prijs is een bedrag verbonden van 3000 euro, waarvan 1500 euro wordt bijgedragen door de SHM. Voor deze prijs moet dus jaarlijks 750 euro worden gereserveerd.

In 2011 heeft de SHM tevens besloten tot het financieren van de Pieter van Foreestprijs voor de beste presentatie door een (PhD)student tijdens het EAHMH-congres. Kandidaten kunnen zichzelf voordragen, de beoordeling gebeurt door leden van de SB van de EAHMH. Aan de prijs is een bedrag verbonden van 500 euro. Voor deze prijs moet dus jaarlijks 250 euro worden gereserveerd.

4.7 Website

Voor de zichtbaarheid van de SHM is het essentieel dat de Stichting beschikt over een website die op gezette tijden ook wordt onderhouden en bijgewerkt. In de vorige planperiode is deze website gebouwd, zodat thans kan worden volstaan met het up-to-date houden ervan. Een professionele website ondersteuner is voorhanden, maar vooralsnog wordt voor de hosting van de website slechts €100,- gereserveerd. Het onderhoud kan kosteloos door de secretaris worden gedaan. Indien in de periode 2016-2020 wordt besloten de website ingrijpend te upgraden, dan kan eenmalig een bedrag worden uitgegeven van €750,- tot 1000,- .

5 Organisatie

In de afgelopen beleidsperiode is een kleine wijziging aangebracht in de bestuursstructuur van de Stichting. Het bestuur van de Stichting kent sindsdien een Dagelijks Bestuur, bestaande uit voorzitter, penningmeester en secretaris. De taken en bevoegdheden van dit DB conform de statuten vastgelegd in een Huishoudelijk Reglement. Het (algemeen) bestuur van de Stichting

heeft echter alle rechten en bevoegdheden behouden die het ook voorheen had. De bedoeling van de wijziging is tweeledig. Het algemeen bestuur kan zich meer op de inhoud van het werk van de stichting richten doordat het DB een aantal technische onderwerpen zelfstandig afhandelt. En de Stichting kan daardoor via het Dagelijks Bestuur indien nodig gemakkelijker tussen twee bestuurbijeenkomsten door (voorlopige) beslissingen nemen.

5.1 Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

Er is inmiddels voldoende ervaring opgedaan met deze nieuwe bestuursvorm om te kunnen concluderen dat de organisatievorm die in de vorige planperiode tot stand is gebracht kan worden gehandhaafd. In de komende planperiode zal worden nagegaan hoe bovenstaande invalshoek moet worden uitgewerkt in aanpassing van werkwijze en personele samenstelling van AB en DB.

5.2 Verjonging van het bestuur

Reeds in 2005 heeft bestuur het voornemen uitgesproken om het bestuur van de SHM uit te breiden met een ruimere vertegenwoordiging uit de universitaire wereld en uit de gelederen van de historische secties van de diverse medische beroepsverenigingen. Met het oog op de ambitie van de SHM het gehele veld van de medische geschiedenis te vertegenwoordigen was dat een goede gedachte. Tegen de achtergrond van de recente ontwikkelingen verdient het daarom aanbeveling het bestuur te verjongen en uit te breiden. Het bestuur is van plan om nog in 2015-2016 kandidaten voor een bestuursfunctie te werven. Kandidaten in volgorde van prioriteit zijn:

- Vrouwelijke medisch-historici
- Jonge medisch-historici
- Medisch-historici uit 'de periferie'

5.3 Versterking van het secretariaat

In het beleidsdocument 2007 was bepaald dat het secretariaat zou worden versterkt met jaarlijks 0.05-0,1 fte ondersteuning van de secretaris. Doordat via een andere weg ondersteuning kon worden verkregen, was het niet nodig dit besluit uit te voeren. Voor de periode 2016-2020 doet zich echter toch weer de noodzaak voor deze bescheiden ondersteuning concreet gestalte te geven (80 uur per jaar). De functieomschrijving uit 2008 kan met enkele aanpassingen gehandhaafd blijven.

6 Begroting 2016-2020

Dit beleidsplan is uiteraard niet compleet zonder een begroting die zich over de jaren van het beleidsplan uitstrekt. Er wordt uitgegaan van een gemiddeld te besteden jaarbedrag van maximaal 25.000 euro. De globale verdeling van dat bedrag over de hierboven genoemde posten ziet er als volgt uit voor 2016 en kan per jaar worden aangepast indien het bestuur dat nodig acht.

STICHTING HISTORIA MEDICINAE				Begroting 2016-2020	
<i>Uitgangspunten</i>					
Behoud van vermogen (inflatie gecorrigeerd met ca 1% per jaar)					
Rendement van 5 a 6% op het vermogen (na kosten beheer)					
Huidige vermogen ca	€	500.000,00			
<i>Uitgaven 2016</i>					
Totaal te besteden ca	€	25.000,00			
Subsidiering van publicaties	€	10.000,00			
Bijzondere leerstoel	€	4.000,00			
G.A. Lindeboomprijs onkosten	€	400,00			
NVMG (Marktdag, Domusdag etc.)	€	2.500,00			
Beurs voor junior-onderzoekers	€	3.500,00			
EAHMH prijzen	€	1.000,00			
Website	€	100,00			
Secretariaat	€	1.250,00			
Accountantkosten	€	1.500,00			
Diverse (reiskosten etc.)	€	750,00			
Totaal	€	25.000,00			

7 Plan van uitvoering

Niet alles kan in één keer worden verwezenlijkt. Daarom een tijdspad.

2016

- Verjonging bestuur
- Uitwerken en start steun junioronderzoekers
- Voorbereiden leerstoel

2017

- Uitwerken en instellen Leerstoel
- Aanpassen reglement Lindeboomprijs
- Markdag 2017

2018

- Instellen jury Lindeboomprijs 2019

2019

- Lindeboomprijs 2019
- Marktdag 2019

Bijlage 1 De SHM: Vestiging en bestuur

De Stichting Historia Medecinae (www.historiamedicinae.nl) is opgericht op 6 december 1967.

De Stichting is gevestigd te Amsterdam (KvK) en houdt kantoor aan de Porthoslaan 41 te Maastricht.

De stichting heeft tot doel het bevorderen van de wetenschap van de geschiedenis der geneeskunde in Nederland.

Verwerving

De stichting verkrijgt haar financiële middelen door:

1. Geldmiddelen uit erfstellingen, legaten en giften.
2. Overige bijdragen en subsidies.
3. Opbrengsten uit vermogen.
4. Alle andere verkrijgingen en baten.

Reservering

De ontvangsten zullen gebruikt worden voor het verlenen van subsidies, het uitschrijven van prijsvragen en al het overige door het bestuur van de Stichting nuttig geachte middelen.

Verantwoording

Jaarlijks wordt door de penningmeester een financieel jaarverslag opgesteld, deze wordt in de jaarlijkse bestuursvergadering aan de overige bestuursleden gepresenteerd en ter goedkeuring overlegd.

Bestuurssamenstelling

Prof.dr. A. Nieuwenhuijzen Kruseman	voorzitter
Prof. dr. E.S. Houwaart	secretaris
Mr. P.J. van der Hof	penningmeester
dr. N. Beyens	bestuurslid
dr. G. Blok	bestuurslid
Prof. dr. F.G. Huisman	bestuurslid
Prof. dr. M.J. van Lieburg	bestuurslid
Prof. dr. W.J. Schudel	bestuurslid

Opheffing

Bij opheffing van de stichting zullen de dan nog aanwezige middelen worden uitgekeerd in lijn met de doelstelling en in nauw overleg met het voltallige bestuur.

Opgemaakt en ondertekend te, ... 2016